

Vlaamse Regering

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Mededeling aan de leden van de Vlaamse Regering

Betreft: nieuwe luchtlijnen op hoge spanning – projecten Brabo en Stevin

Het hoogspanningsnet vormt een essentiële schakel in het transport en de distributie van elektriciteit van de producenten naar de eindgebruikers. Dit net bestaat uit bovengrondse lijnen en ondergrondse kabels. Het nut van een goede elektriciteitsvoorziening staat onomstotelijk vast: mensen willen elk moment van de dag elektriciteit kunnen gebruiken.

In een dichtbevolkte regio als Vlaanderen, met wijd verspreide bebouwing, is het echter onvermijdelijk dat heel wat huizen en bouwgronden onder of vlakbij hoogspanningslijnen liggen. Er zijn nieuwe lijnen en trajecten nodig. Zo is een versterking van de hoogspanningsinfrastructuur naar de kust (Stevin-project) noodzakelijk om nieuwe elektriciteitsproductie in Noord-West-Vlaanderen en op de Noordzee aan te sluiten en een interconnectie naar het Verenigd Koninkrijk te realiseren. Het Brabo project beoogt een verbeterde bevoorradingszekerheid van de Antwerpse Haven en de aansluiting van nieuwe elektriciteitsproductie. Dergelijke projecten zijn van essentieel belang om doelstellingen inzake groene energie en bevoorradingszekerheid te halen, maar zorgen anderzijds voor ongerustheid bij inwoners van gemeenten waar het nieuwe geplande traject doorloopt. Inwoners van huizen die onder hoogspanningslijnen komen te liggen, maken zich ongerust over de waardevermindering van hun huis, gebruiks- en bouwbeperkingen, de mogelijke impact op mens en milieu, geluidshinder, visuele hinder, ... Bij de aanleg van nieuwe hoogspanningslijnen moeten dan ook afwegingen gemaakt worden tussen verschillende maatschappelijke behoeften, mogelijke effecten op mens en milieu, visuele hinder, geluidshinder, technische mogelijkheden en beperkingen, financiële implicaties van de keuze voor een bepaald traject, ...

Er is dan ook een sterke nood aan een coherent beleid rond hoogspanningslijnen om een goede afweging mogelijk te maken tussen de ruimtelijke inplanting van nieuwe hoogspanningslijnen, mogelijke effecten op mens en milieu en kosten van alternatieve tracés. Bij dit beleid dient tevens aandacht besteed te worden aan de voor- en nadelen en de kosten

van het ondergronds leggen van leidingen en aan technische aanpassingen om blootstelling aan elektromagnetische velden te beperken

Daarom werd in opdracht van de dienst Milieu & Gezondheid van het Departement Leefmilieu, Natuur en Energie in 2010-2011 een consultatietraject georganiseerd dat tot doel had om een wetenschappelijk onderbouwd en maatschappelijk gedragen rapport op te stellen met adviezen voor het omgaan met milieu- en gezondheidsrisico's van extreem laagfrequente velden (ELF) van elektrische installaties zoals hoogspanningsleidingen. Een expertworkshop had tot doel de wetenschappelijke basis voor mogelijke gezondheidseffecten en grenswaarden te bespreken. Tijdens een stakeholderworkshop werd de wenselijkheid van mogelijke beleidsmaatregelen besproken.

Rekening houdend met de conclusies van deze studie wordt ervoor geopteerd om voor de geplande projecten de volgende maatregelen te nemen

- 1) Het overspannen van bestaande gevoelige functies¹ bij nieuwe hoogspanningslijnen tot een minimum beperken

De Vlaamse overheid zorgt ervoor om bij voorkeur geen bestaande gevoelige functie te overspannen bij nieuwe hoogspanningslijnen en om zo weinig mogelijk woningen / onbebouwde woonpercelen te overspannen. De overheid oefent hierop controle uit in het kader van de mer (zo weinig mogelijk woningen/onbebouwde woonpercelen in de 0,4 µT zone)

- 2) Geen nieuwe gevoelige functies plaatsen in de magneetveldzone van bestaande hoogspanningslijnen

Deze aanbeveling zal opgenomen worden in het richtlijnenboek van Kind & Gezin en het instrument duurzame scholenbouw van Agion

- 3) Compensatie van de waardevermindering van woningen / opkoopregeling in de zone met gebruiksbepalingen van de nieuwe bovengrondse lijnen

Bij de compensatie van de waardevermindering van woningen in de zone met gebruiksbepalingen van nieuwe bovengrondse lijnen moet een keuze gemaakt worden tussen:

Vergoeding van de geschatte waardevermindering van de woning of het onbebouwde bouwperceel

Deze verplichting is opgenomen in de wet op de electriciteitsvoorziening van 10 maart 1925. De wet stelt dat de benadeelde zijn nadeel moet aantonen. Elia zal in het kader van de projecten Stevin en Brabo evenwel de grondeigenaar of gebruiker van het perceel dat door de nieuwe lijn overspannen wordt (60 m corridor) steeds vergoeden voor het nadeel dat uit het oprichten van installaties voortvloeit voor nieuwe lijngedeelten. De vergoedingen hangen af van de exacte positie van de woning of het onbebouwde perceel ten opzichte van de nieuwe hoogspanningslijn en bedragen maximaal 25% van de waarde in afwezigheid van de hoogspanningslijn. Bovendien is bij het ontwerp-GRUP voor het Stevinproject de zone met gebruiksbepalingen aangeduid op het bestemmingsplan, waardoor een effectieve gebruiksbepaling opgelegd wordt aan de eigenaars van woningen en onbebouwde woonpercelen (dit in tegenstelling tot de aanleg van hoogspanningslijnen in de jaren '80). Ingeval, bij het

---

¹ Met "gevoelige functies" wordt bedoeld scholen en kinderopvangvoorzieningen (buitenschoolse opvang verbonden aan een kinderdagverblijf, crèche, initiatief buitenschoolse opvang, lokale dienst – buitenschoolse opvang, lokale dienst – voorschoolse opvang, onthaalouders, peutertuin, zelfstandig kinderdagverblijf en zelfstandig onthaalouder)

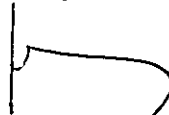
bebouwen van een onbebouwd terrein of het verhogen van een bestaande woning, de hoogte van een lijn een reële belemmering was, kon in sommige gevallen het verplaatsen of verhogen van bestaande leidingen gevraagd worden. Dit wordt voorkomen door het verordenend vastleggen van een zone met gebruiksbeperkingen in een GRUP.

Aanvullend een verkooprecht voor eigenaars die hun woning of bouwgrond wensen te verkopen (opkoopaanbod vanwege Elia)

Niemand moet onvrijwillig in de zone met gebruiksbeperkingen van nieuwe lijnen blijven wonen (iedereen die wil verhuizen, kan verhuizen). Elia kan de woningen hierbij terug op de markt brengen. De kostprijs wordt worst case geschat als de kost voor opkoop van de woningen (dus vier maal hoger dan de kost voor een maximale vergoeding van waardevermindering van 25%). In werkelijkheid zal de kost een stuk lager liggen aangezien Elia een groot deel van de huizen terug zal kunnen verkopen of velen zullen ingaan op een compensatie, mits de woning terug verkocht kan worden.

Elia verklaart zich éézijdig akkoord (zie bijlage) om voor de projecten Stevin en Brabo in de zone met gebruiksbeperkingen voor nieuwe bovengrondse lijnen zoals vastgelegd in het ontwerp-GRUP voor Stevin en in het toekomstig GRUP Brabo, niet alleen steeds over te gaan tot compensatie, maar ook te voorzien in de opkoop voor eigenaars die hun woning of bouwgronden wensen te verkopen voor nieuwe lijngedeelten.

De Vlaamse minister van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin

Jo Vandeurzen

De Vlaamse minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale economie

Joris Vandenbroucke
Kabinetschef

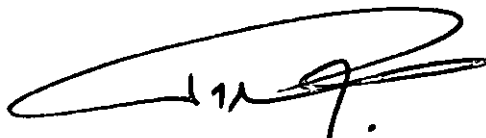
Freya Van den Bossche

De Vlaamse minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur

Joke Schauvliege

De Vlaamse minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport

Philippe Muyters